

Catalunya: internacionalització sòlida però adaptació necessària als nous reptes

Joan Tristany

@jtristany

Economista. Director general d'*amec*, Associació de les empreses industrials internacionalitzades. Llicenciat en economia per la Universitat de Barcelona, actuari d'assegurances per la Universitat de Barcelona i PDG per l'IESE.

Ha sigut conseller del Consell d'Administració de l'ICEX i membre del seu Comitè d'Orientació Estratègica així com membre del Comitè Executiu del COPCA.

Actualment és membre de l'Observatori de la Internacionalització, de la Comissió Consultiva del Ministeri d'Economia en Negociacions Comercials Internacionals, de la Junta Directiva de l'Associació Espanyola de Normalització, així com dels Comitès Organitzadors de diverses fires industrials.

És també editor de la revista *amecExport*, per a la internacionalització de l'empresa, i coautor de diversos llibres relacionats amb la internacionalització de l'empresa.

El repte de futur de Catalunya trobarà en la internacionalització de la seva economia un aliat fonamental.

L'actual solidesa de la internacionalització de l'economia catalana és un motor d'activitat econòmica, un facilitador de la competitivitat i un generador de major progrés.

Major progrés, perquè una economia més internacionalitzada genera més ocupació, aquesta és més estable i de major qualitat i, alhora, permet generar més ingressos públics que permeten fer front als reptes socioeconòmics del país.

La internacionalització d'una economia és un element clau a l'hora d'afrontar situacions de canvi generades per crisis, nous estatus econòmics, polítics, tecnològics o socials.

“*Una economia més internacionalitzada genera més ocupació, aquesta és més estable i de major qualitat i, alhora, permet generar més ingressos públics que permeten fer front als reptes socioeconòmics del país.*”

En el cas de l'economia catalana, durant els anys de la darrera crisi, la internacionalització va tenir un comportament extraordinari i va ser un factor clau en la recuperació. S'ha produït una evolució quantitativa que es reflecteix en els rècords consecutius d'exportacions des de llavors, però també una evolució qualitativa que ha permès augmentar la capacitat exportadora del país.

Podem assegurar que la internacionalització de l'economia catalana ha assolit un canvi estructural.

Així, el nombre d'empreses exportadores regulars, que són les que ho fan durant quatre anys consecutius, ja supera el nivell

de les 17.000 i representen més d'un terç del total de les empreses exportadores, i el nombre d'empreses amb filial a l'exterior s'ha situat per sobre de les 3.000.

Aquest canvi estructural en el nostre sector exterior fa que, actualment, les vendes fora d'Espanya siguin superiors a les que es dirigeixen a la resta de l'Estat, i que les vendes fora de Catalunya representin la meitat del PIB, proporció molt superior a la d'economies com l'alemanya, la italiana o l'espanyola.

Hem desenvolupat unes bones capacitats i tenim uns resultats bons però, tenim l'economia prou sòlida en termes d'internacionalització per garantir el manteniment i millora dels resultats i fer front amb èxit als nous reptes globals?

En internacionalització, dimensió i solidesa no van necessàriament junts, i podem trobar economies petites ben sòlides en internacionalització i d'altres de majors que no ho són tant. La solidesa reflecteix la qualitat de les capacitats i dels resultats de la internacionalització.

La solidesa en la internacionalització d'una economia, mesurada empíricament mitjançant l'ISI (Índex de Solidesa de la Internacionalització), recull de forma sintètica la fortalesa i robustesa en internacionalització, i en aquest sentit, l'economia catalana és totalment homologable a la dels estats del nostre entorn. Avui estem competint amb els millors sense complexos i amb èxit.

El treball realitzat durant dècades per les empreses del país fa que avui tinguem una base d'exportadors conformada per empreses de dimensions ben diferents, amb moltes pimes exportadores, en què els sectors protagonistes són diversos, i on les destinacions de la nostra exportació es caracteritzen per una alta diversificació.

Les empreses que s'han anat internacionalitzant han creat una opinió generalitzada que la internacionalització és necessària i que és possible per a qualsevol empresa, sempre que el seu producte sigui exportable.

Han sigut un exemple i han marcat el camí a seguir: convenciment, aplicació de metodologia i persistència. Una tasca a què han contribuït també les organitzacions empresarials i les agències públiques encarregades de la promoció de la internacionalització.

Però si la situació de partida avui no representa cap fre, cal treballar de forma decidida per aconseguir adaptar-nos bé i ràpidament al nou entorn mundial. Tenim una internacionalització sòlida, amb les empreses ben inserides en els mercats internacionals, però això no és suficient.

L'economia i el comerç internacional s'estan desenvolupant en un entorn VUCA (volàtil, incert, complex i ambigu, en les seves sigles en anglès), generat per canvis en tres grans àmbits: geopolítics, amb efectes clars al comerç mundial; tecnològics, amb la progressió imparable de la 4ª revolució

“*Mesurada empíricament mitjançant l'Índex de Solidesa de la Internacionalització l'economia catalana és totalment homologable a la dels estats del nostre entorn.*”

industrial; i socials, amb l'emergència de nous requeriments encarnats pels ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides).

Això ens obliga a treballar amb atenció a la prospectiva per identificar els canvis, i amb una gran capacitat d'adaptació, i fins i tot d'anticipació, quan sigui possible.

Cal disposar d'una estratègia de competitivitat de les nostres empreses i la nostra economia que ha de ser molt transversal per a tots els sectors, amb capacitat d'adaptar-se als canvis, avaluable, i dotada adequadament.

Tenim instruments, un és el Pacte Nacional per a la Indústria, però l'hem de potenciar entre tots i garantir que va contemplant els ràpids canvis que està patint l'entorn.

Avui, l'estratègia de país ha de garantir l'actual solidesa de la internacionalització i això passa, ineludiblement, per una major intensitat innovadora per no quedar fora de la quarta revolució tecnològica, per una adaptació a les noves regles de comerç mundial, i per la introducció a les actuacions futures dels nous requeriments socials de sostenibilitat.

Catalunya és una economia sòlida en internacionalització, i això és motor de progrés, que ara requereix, a més, una alta capacitat d'adaptació. El que hem aconseguit fins ara no està garantit en el futur.